

На основу члана 65. Закона о високом образовању (Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018, 73/2018, 67/2019, 6/2020 и 67/2021), Сенат Универзитета ЕДУКОНС из Сремске Каменице на седници одржаној 15.05.2023. године, доноси:

ПРАВИЛНИК О УПРАВЉАЊУ ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ СВОЈИНОМ

(Број: СН. 49/23 од 15.05.2023. године)

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником уређују се међусобни односи и друга питања од значаја за заштиту интелектуалне својине која настаје на Универзитету ЕДУКОНС (Универзитет).

Примена

Члан 2.

Правилник се примењује на интелектуалну својину, дефинисану законом и овим правилником, насталу као резултат научног, развојног и сваког другог истраживања и рада на Универзитету.

Правилник се примењује на наставнике, сараднике и друга лица која су запослена на Универзитету на одређено или неодређено време, и лица која су по основу уговора ангажована од стране Универзитета на научним, развојним и другим пројектима и истраживањима.

ОБИМ ЗАШТИТЕ ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

Право интелектуалне својине и интелектуално добро

Члан 3.

Под правом интелектуалне својине подразумевају се ауторско и сродна права и право индустријске својине.

Заједнички назив за предмет ауторских и сродних права и права индустријске својине у овом правилнику је интелектуално добро.

Ауторско право

Члан 4.

Ауторско право обухвата право аутора књижевних, научних, стручних и уметничких дела.

Ауторско дело је оригинална људска творевина која има духовни садржај и одређену форму.

Ауторским делом сматра се нарочито:

- писана дела (књиге, чланци, брошуре, преводи, рачунарски програм у било ком облику његовог изражавања, укључујући и припремни материјал за његову израду); говорна дела (предавања, презентације и др.);
- драмска, драмско музичка, кореографска и дела пантомиме, као и дела која потичу из фолклора;
- музичка дела, са или без речи;
- филмска дела (кинематографска и телевизијска дела);
- дела ликовне уметности (слике, цртежи, скице, графике, скулптуре и др.);
- дела архитектуре, примењене уметности и индустријског обликовања.
- картографска дела (географске и топографске карте);
- планови, скице, макете и фотографије;
- позоришна режија.

Ауторска дела остварена у радном односу

Члан 5.

Ауторска дела из члана 4. става 2 овог правилника која су настала у радном односу од стране запослених нарочито обухватају:

- израда промотивних брошура Универзитета;
- ауторски чланци;
- преводи;
- лектура, коректура и редактура часописа и зборника, рецензирање радова;
- ауторска предавања на научним и стручним скуповима;
- научни односно стручни радови објављени у научним и стручним часописима или зборницима са рецензијама (из група резултата сагласно акту који регулише поступак и начин вредновања и квантитативног исказивања научноистраживачких резултата истраживача, и општем акту о условима за избор у звање наставника на Универзитету);
- припрема и израда уџбеника, монографија, практикума, збирке задатака, оригинално стручно остварење, пројекат, студија;
- израда програмских решења за обраду података добијених у току истраживања;
- израда програма стручног усавршавања наставника и сарадника;
- израда програма стручних семинара;
- налази и мишљења о вештачењу; процене вредности имовине и капитала;
- програми промоције научноистраживачких активности Универзитета;
- програми тренинга за пријављивање пројекта;
- програми припремне наставе за полагање пријемног испита; - програми летњих школа; - семинара (почетни, средњи, и сл.) за учење страних језика;
- програм тренинга за стицање пословних вештина;
- програми саветовања и семинара у циљу професионалног развоја заинтересованих лица;
- израда стручних студија, елабората и извештаја;
- друга ауторска дела која настану у обављању радних обавеза запосленог у складу са овим правилником и законом.

Под ауторским делом из става 1. овог члана не сматра се извршавање редовних обавеза наставника и сарадника из радног односа, као што су:

- припрема и извођење предавања, вежби и других облика наставе на основним, мастер, специјалистичким и докторским студијама;
- рад на изради и осавремењавању наставних планова и програма студија које се реализују на факултетима и Универзитету;
- организовање појединачног и заједничког научног рада са студентима;
- менторство у изради дипломског рада;
- менторски рад са студентима мастер и докторских студија;
- учешће у раду комисије за одобравање, оцену или одбрану мастер рада, односно докторске дисертације;
- остваривање наставе на студијама за иновацију знања, као и на студијама за остваривање програма стручног усавршавања и слично.

Сродна права

Члан 6.

Сродна права обухватају: право интерпретатора, право произвођача фонограма, право филмског продуцента – произвођача видеограма, право произвођача емисије, право произвођача базе података, право првог издавача слободног дела и право издавача штампаних издања на посебну накнаду.

Под базом података у смислу овог правилника подразумева се збирка засебних података, ауторских дела или других материјала уређених на систематична или методичан начин који су појединачно доступни електронским или другим путем.

садржаја базе података, ако се ти делови поновљено и системски користе, а ово коришћење је у супротности са уобичајеним коришћењем те базе података или неразумно повређује легитимне интересе произвођача базе података.

Заштита базе података не односи се на рачунарске програме који су коришћени за израду базе података или за рад са базама података које су доступне електронским путем.

Право индустријске својине

Члан 7.

Право индустријске својине обухвата:

- патентно право;
- право жига;
- право заштите ознаке географског порекла;
- право заштите индустијског дизајна;
- право заштите топографије интегрисаних кола;
- право заштите биљне сорте;
- пословна тајна (*know-how*).

Заштита патента

Члан 8.

Патент је право које се признаје за проналазак из било које области технике, који је нов, који има инвентивни ниво и који је индустијски применљив.

Предмет проналаска који се штити патентом може бити производ, поступак, примена производа и примена поступка.

Проналазак производа је проналазак који се односи на спољни облик или структуру сачињену од познатих материјалних елемената.

Проналазак поступка обухвата производни или радни поступак, а односи се на одређени след људски радњи које се предузимају уз коришћење познатих предмета (као средства поступка) или на познатим предметима (као објектима поступка) ради постизања одређеног техничког ефекта.

Проналазак примене је проналазак који се састоји од упутства о примени одређеног познатог производа или познатог поступка за нову техничку сврху.

Мали патент је право које се признаје за проналазак који је нов, индустијски применљив, али нема инвентивни ниво који је прописан за заштиту патент. Предмет проналаска који се штити малим патентом може бити решење које се односи на конструкцију неког производа или распоред његових саставних делова.

Заштита жига

Члан 9.

Жиг је субјективно право индустријске својине који за предмет заштите има ознаку (знак, марку) којом носилац жига обележава свој производ или услуге у привредном промету, у циљу њиховог разликовања од исте или сличне робе или услуге другог привредног субјекта.

Заштита географског порекла

Члан 10.

Ознака географског порекла се употребљава за обележавање природних, пољопривредних, прехранбених и индустијских производа, производа домаће радиности и услуга.

Ознаке географског порекла су име порекла и географска ознака.

Име порекла је географски назив земље, региона или локалитета којим се означава производ који одатле потиче, чији су квалитет и посебна својства искључиво или битно условљена географском средином, укључујући природне и људске факторе, и чија се производња, прерада и припрема у неким ограниченим објектима.

Географска ознака је ознака која идентификује порекло одређеног производа са географским пореклом.

Заштита индустриског дизајна

Члан 11.

Индустриски дизајн је тродимензионални или дводимензионални изглед целог производа, или његовог дела, који је одређен његовим визуелним карактеристикама, посебним линијама, контурама, бојама, обликом, текстуром или материјалима од којих је производ сачињен, или којима је украшен, као и њиховом комбинацијом.

Производ је индустриски или занатски предмет, укључујући и делове намењене за спајање у сложени производ (производ који се састоји од више делова, који су замењиви и омогућавају састављање и растављање), паковање производа, укупни визуелни идентитет производа, графичке симболе и топографске ознаке, искључујући компјутерске програме.

Заштита топографије

Члан 12.

Топографија је на било који начин приказан тродимензионални распоред елемената, од којих је најмање један активан и међу веза у интегрисаном колу, или тродимензионални распоред припремљен за производњу интегралног кола.

Интегрисано коло у смислу овог правилника је готов производ или међу производ у коме се остварује одређена електронска функција и у којем су елементи, од којих је најмање један активан, и међу везе интегрално формирани у комад материјала или на комаду материјала, односно и у комаду и на комаду материјала.

Заштита биљне сорте

Члан 13.

Биљна сорта је скуп биљних индивидуа у оквиру ботаничке класификације јединице најнижег ранга која се може одредити помоћу изражених карактеристика које потичу од датог генотипа или комбинације генотипова, која се може разликовати од било ког другог скupa биљних индивидуа на основу најмање једне од поменутих карактеристика, и која се може сматрати хомогеном у погледу погодности да се размножава непромењена.

Пословна тајна

Члан 14.

Пословна тајна је корисна пословна информација која има својство да се може саопштити другом на начин да стицалац може да је сврсисходно примени за обављање привредне делатности и јачање свог конкурентског положаја, а која није доступна трећим заинтересованим лицима.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ УНИВЕРЗИТЕТА У ЗАШТИТИ ИНТЕЛЕКТУАЛНОГ ДОБРА

Уговорно регулисање међусобних односа

Члан 15.

Уколико је Универзитет носилац научног, развојног и другог пројекта или истраживања у коме може настати интелектуално добро, а које је финансирано из властитих средстава, средстава Републике, Аутономне Покрајине и локалне самоуправе, фондова Европске уније и средстава других домаћих и страних донатора, дужан је да међусобне односе са даваоцима средстава, запосленим и другим лицима која учествују на том пројекту или истраживању ближе уреди уговором, у односу на интелектуално добро које настаје као резултат рада на таквом пројекту или истраживању.

Уговором из става 1. овог члана нарочито се уређује питање титулара интелектуалног добра, уколико ово питање није изричито уређено законом, и питање накнаде за проналазача интелектуалног добра (проналазач).

Обавеза заштите индустриске својине насталог редовним обављањем радних обавеза

Члан 16.

Универзитет је обавезан да правовремено и о свом трошку предузме све мере нужне за регистрацију и правну заштиту индустриске своине настале у радном односу.

Право коришћења интелектуалног добра насталог обављањем редовних радних обавеза

Члан 17.

Универзитет има искључиво право коришћења интелектуалног добра насталог од стране запосленог проналазача у обављању његових редовних радних обавеза, укључујући и чланке, монографије и друга ауторска дела чија је израда и штампање финансирана од стране Универзитета, и пласман и рекламирање добра у јавности за период од пет година од дана његовог настанка. После истека рока од пет година, искључиво право коришћења интелектуалног добра може да стекне и проналазач, што се регулише посебним Уговором између проналазача и Универзитета.

Ако настало интелектуално добро представља добро од посебног интереса за Универзитет, након протека рока од пет година, и Уговором пренетог права коришћења интелектуалног добра на проналазача, Универзитет има право преће понуде проналазачу за даље искључиво коришћење тог интелектуалног добра.

Ако је интелектуално добро рачунарски програм трајни носилац искључивог права коришћења програма је Универзитет, ако уговором није друкчије одређено.

Универзитет се може одрећи права коришћења интелектуалног добра из става 1. овог члана, о чему је дужан да правовремено обавести проналазача.

Обавезе Правне службе

Члан 18.

Правна служба Универзитета (Правна служба) пружа стручну и техничку помоћ у заштити права интелектуалне своине чији је титулар Универзитет.

У обављању послова из става 1. овог члана Правна служба нарочито:

- у сарадњи са Проректором за науку и међународну сарадњу (алтернатива: у сарадњи са Ректором или лицем овлашћеним од стране Ректора), врши претходну процену да ли су одредбе овог правилника од значаја за пројекат или истраживање које се спроводи од стране Универзитета;
- води рачуна да су лица која учествују у проектним и истраживачким активностима упозната са одредбама овог правилника;
- води рачуна да лица која учествују у проектним и истраживачким активностима потпишу изјаву о обавези чувања пословне тајне, ако таква обавеза већ није уређена уговором о раду.;
- припрема уговор о коришћењу интелектуалног добра из члана 15. овог Правилника, ако питања од значаја за коришћење интелектуалног добра нису уређена уговором о раду.

Правна служба води евиденцију о интелектуалној своини Универзитета.

Евиденција из става 3. овог члана води се као трајна евиденција и садржи потпуну документацију о интелектуалном добру.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ И ДРУГИХ ЛИЦА

Обавеза информисања о насталом интелектуалном добру

Члан 19.

Запослени је обавезан да руководство Универзитета правовремено обавести о новонасталом

Право на накнаду

Члан 20.

За интелектуална добра настала у обављању редовних радних обавеза запослени проналазач има право на посебну накнаду, чија се висина одређује уговором.

Изузетно од одредби става 1, поједина ауторска дела, као што су израда промотивних брошура Универзитета, чланци, монографије и друга ауторска дела чија је израда и штампање финансирана од стране Универзитета, могу бити изузета од права на накнаду, ако је тако уређено уговором.

Заштита ауторског дела

Члан 21.

За ауторска дела из члана 4. и 5. овог правилника која су створена у радном односу запослени задржава сва морална права у складу са законом и то:

- право патернитета: искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу;
- право на назначење имена: искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно;
- право објављивања: искључиво право да објави своје дело и да одреди начин на који ће се оно објавити. До објављивања дела само аутор има искључиво право да јавно даје обавештења о садржини дела или да опишује своје дело;
- право на заштиту интегритета дела: искључиво право да штити интегритет свог дела, и то нарочито: да се супротставља изменама свог дела од стране неовлашћених лица; да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измененој или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавања дела и доброј пословној пракси; да даје дозволу за прераду свог дела;
- право на супротстављање недостојном искоришћавању дела: искључиво право да се супротставља икоришћавању свог дела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

Чување пословне тајне

Члан 22.

Лице које учествује у пројектним и другим активностима које су предмет овог правилника дужно је да као пословну тајну чува пословне информације из члана 14. овог правилника.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Универзитета.

